

SLOVENEČ

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

in spravi prejemajo mesečno K 1.50

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvarsta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

„Slovanska Jednota“ oživljena.

»Slovanska Jednota« je prestala veliko krizo. Več mesecev je bila mrtva. Danes pa stoji oživljena pred strmečo javnostjo. To dejstvo kaže bolje nego bi zamoglo celo morje besedi, kako zdrava je ideja »Slovanske Jednote«, ideja, ki se je bila rodila pred dvema letoma v glavi voditelja »Vseslovenske ljudske Stranke« dr. Ivana Šusteršiča in ki se je bila takoj globoko vkoreninila v češkem narodu. Bistvo te velike ideje je, ustvariti protitež zoper nemško »Gemeinschaft« in pripravljati temelj za vsem svojim narodom enako pravično Avstrijo.

Razume se, da posamezni majhni ljudje niso razumeli te velike ideje. Zato so se našli tako v jugoslovanskem kakor v češkem taboru elementi, ki so od vsega početka splet-karili zoper »Slovansko Jednoto« in jo skušali kompromitirati pred javnostjo, oslabiti, zmanjšati njen ugled na zgoraj in spodaj. Pojavili so se češki glasovi, ki so priporočali češkemu poslancem zgolj »češko« politiko in jim kazali v gniljivih besedah škodljivost »slovenske« politike za češke interese. In našli so se »jugoslovanski« politikastri, ki so se udeleževali te gonje iz nagibov najnižjega strankarstva, ki se je pojavljalo kdaj v zgodovini slovenskega in hrvatskega naroda — in pa iz podlega osebnega sovraštva, iz zelene zavisti ter iz obupne zavisti lastne brezpomembnosti.

Vpitiu malih ljudi so se pridružili zvonki glasovi narodnih nasprotnikov, milo vabeči Čehe, naj se osvobodijo »slovenske komande«, češ, če se to zgodi, jim ne bo treba več dolgo čakati na nebesa zlatoobrobjenih ministrskih frakov in plodobnih igrač za velike politične otroke.

In res se je posrečilo tej gonji, razveljaviti za nekaj časa »Slovansko Jednoto«.

Novoustanovljeni enotni češki klub je postopal popolnoma samostojno, ne zamečeno se za južne Slovence. Delal je takozvano »samočeško« politiko. A uspeha ni bilo nobenega. Ni se dosegla delozmožnost češkega deželnega zbora kljub skrajni prijenljivosti čeških poslancev. Prvo bridko iznenadenje! Drugo žalostno iznenadenje pa je prinesla rešitev zadnje ministrske krize. Sama slaba znamenja za od toliko

strani tako živo priporočeno »samočeško« politiko.

A prišlo je še hujše.

»Slovanski klub«, ojačen po dopolnilnih volitvah, zlasti pa po pristopu pravaških zastopnikov jedra hrvaškega naroda, je postal še bolj kot kedaj poprej edini resni reprezentant južnih Slovanov v državnem zboru. Zavedajoč se svojega visokega zvanja in svoje čile moči se je »Slovanski klub« poslužil z občudovanja vredno spretnostjo usiljene mu svobode. »Slovanski klub« je stal kar naenkrat v središču parlamentarne situacije, a enotni češki klub je stal pred nevarnostjo popolnega izoliranja. Popoln polom toli hvalisane »samočeške« politike!

Ta polom so eskompitirali nekateri češki žurnalisti s surovim posvojenjem načelnika »Slovenskega kluba«, hoteli tako prikriti pred češkim narodom svojo lastno blamažo in blamažo onih, ki so jih hujskali v neplemenito kampanjo proti moži, ki je in ostane najodločnejši in najlojalnejši prijatelj češkega naroda.

V tem trenutku je pa že zmagala velika in zdrava ideja »Slovanske Jednote«. Češki zastopniki te ideje, v prvi vrsti modri in lojalni voditelj najmočnejše češke stranke in odkriti prijatelj Slovencev, František Udržal, so v odločilnem trenutku privredili to idejo do zmage v enotnem češkem klubu. In v 24 urah se je popolnoma spremenil prizor! Enotni češki klub je lojalno nudil »Slovenskemu klubu« svojo roko za zopetno oživljenje »Slovanske Jednote« in »Slovanski klub« je sprejel bratsko roko z isto lojalnostjo. Čez noč je bila »Slovanska Jednota« na novo ustanovljena, in sicer na podlagi novih pravil, ki dajejo »Slovanski Jednoti« potrebno enotnost in gibčnost.

Zanimivo je, da ta pravila vsebujejo v bistvu same take nove določbe, katere je bil že pred več kot pol leta nasvetoval dr. Šusteršič, s katerimi pa takrat ni mogel prodreti.

Predsednik oživljene »Slovanske Jednote« je, kakor je samo ob sebi umevno, ekselencia dr. Fiedler, načelnik enotnega češkega kluba. Mi ga iskreno pozdravljamo in mu izrekamo zaupanje. Prvi podpredsednik je, kar se razume istotako samoposebi, načelnik »Slovenskega kluba« dr. Šusteršič, ki uživa neomejeno zaupanje ogromne večine slovenske in hrvatskega naroda. Drugi podpredsednik pa je poslanec Udržal, o kojem lahko rečemo, da uživa zaupanje in ljubezen

našega naroda. Vodstvo »Slovanske Jednote« je tedaj v najboljših rokah in mirno gledamo v bodočnost.

S posebnim zadovoljstvom pa tudi zabeležujemo sijajno zadoščenje, katero je dala »Slovanska Jednota« na najslavesnejši način voditelju V. L. S. dr. Ivanu Šusteršiču, izvolivši ga prvim podpredsednikom najmočnejše skupine državnega zbora. To je pač najboljši odgovor na izvestne surovosti, ki so se pojavljale zlasti tudi v slovenskem liberalnem časopisju. Kako smešne in kruto osramočene stoje danes te časnikarske hijene pred celim svetom! A da povemo resnico: usmiljenja nimamo z njimi prav nobenega, ker ga ne zaslužijo. Njihov del je zaničevanje poštenega ljudstva.

Republičanska stranka na Španskem.

V dneh portugalske revolucije je bilo na Španskem mnogo takih, ki so mislili, da so tudi na Španskem monarhiji ure štete in je republika v najbližji bodočnosti neizogibna. Ti ljudje so pa morali kmalu uvideti svojo zmotovitost, kajti danes manjka na Španskem ravnotako tistih neizogibnih predpogojev za republičanski režim kakor jih je manjkalo pred 30 leti.

Glavni moment, ki republičanski režim na Španskem a priori izključuje, so načelne razlike in sovražnosti med posameznimi republičanskimi strankami. Gotovi ljudje so upali, da se bodo španski republikanci ob uspehu svojih prijateljev na Portugalskem kaj naučili in se potrudili odstraniti medsebojna nesporazumljenja v svrhu osnovanja kompaktne republičanske stranke. Zgodilo pa se je ravno nasprotno. Bolj kakor kdaj prej se med sabo mikastijo posamezni voditelji republičanske stranke ter drug drugemu očitajo šarlatanstvo in osebno koristolovstvo. Čisto tako kakor pred 30 leti Figueras proti Salmeronu, Salmeron proti Pi y Margalu in ta proti Castellarju, Castellar proti Ruiz Zorilli in ta proti vsem drugim — ravno tako se današnji republičanski voditelji med sabo lasajo. Ko so očetje republičanske ideje še živeli, so se pristaši tolažili, češ: Počakati je treba, da ti voditelji pomro, potem bo republika sama od sebe nastala. Toda danes, ko so ti »očetje« že davno mrtvi, je republika bolj oddaljena kakor je bila kdaj prej; tisti, ki so republičansko dedščino prevzeli, so podedovali tudi ista politična svojstva in strasti, tako da na zedinje-

nje republičanske stranke ni misliti.

En edin republikanec kaže razumevanje za nujno potrebno slogo med republikanci. To je Sol y Ortega, poslanec z Malage. V zadnjem času prireja predavanja po večjih mestih Španije, na katerih republikanske prijatelje poziva k slogi. Tako je minole dni govoril v Barceloni in rekel med drugim: »Že trideset let mesec za mesecem obljubljam španskemu ljudstvu ustanovitev republike. Skrajni čas je, da se ti norčiji enkrat napravi konec; ako tekom enega leta ne zmoremo ustanovitve močne, velike stranke, da se v nji združimo, potem moramo pač za zmemom izginiti s političnega prizorišča.« Ta govor mu je med republikanci nakopal veliko sovražnikov.

Sol y Ortega ne dopušča nobene diskusije o republičanskih teorijah, češ, da se s tem le še poveča prepad med posameznimi strujami. Predvsem je treba zmagati, vse ostalo se bo potem že uredilo. Da njegove besede ne padajo na posebno rodovitna tla, pričajo hrupne scene in besni medsebojni napadi med socialističnimi, republičanskimi in radikalnimi poslanci.

Toda, ko bi se republikanci tudi združili in ustanovili enotno stranko, bi njih boj v dosego republičanskega režima vendar ne bil tako lahak in kratek kakor bi morda kdo mislil. Republikanci na Španskem namreč ne morejo računati na pomoč armade in mornarice. Ruiz Zorilla je opetovano poizkušal, pridobiti armado za republičansko idejo, a vselej je bil zavrnjen. Na Portugalskem pa so republikanci ravno v armadi in mornarici imeli največjo zaslambo.

Španski častniki in vojniki so z malimi izjemami monarhičnega mišljenja in zvesto udani dinastiji. Alfonz XIII. je pri vojaštvu nenavadno priljubljen. Kadar je na inspekcijskem potovanju, nikoli ne pozabi obiskati vojašnic in vojaških bolnišnic; tudi z najpriprostejšim rojakom se prijazno pogovarja in poizveduje po njegovih družinskih razmerah. Potovanje v Maroko je njegovo priljubljenost med vojaštvom čemogoče še povečalo. Marsikaka gniljiva dogodba kroži med njimi o njem.

Nade na uresničenje sanj španskih republikancev in njih svobodomiselnih prijateljev po svetu so torej še v daljni dalji — ako, seveda, jim kak slučaj ali zaplet ne pride na pomoč.

LISTEK.

P. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Smrtno spremstvo je počasi korakalo čez trg; bajoneti vajakov so bili videti kakor dolga jeklena kača, ki se plazi skozi gosto množico, ki je zamolklo hrumela. Od vseh strani so se slišali žalostni vzdih in vzkliki jeze in usmiljenja. Naenkrat tisti zamolkli šum vzkipi in razlegne se strašno vpiti in kričanje, ljudstvo zgrabi kakor vrtnec, sprejeto se ustavi, obsojenec obstane . . .

»Pomiloščen! Pomiloščen!« kriči par glasov iz daljave.

»Pomiloščen!« zakliče kapucin in prestreže Janeza, ki je omahnil.

»Pomiloščen!« ponovi ta nehote z glasom veselja . . . »Pomiloščen!« ponovi še enkrat žalostno; zakaj duša, ki je čakala, da pride v nebesa, se je morala vrniti, da zopet gospoduje telesu, ki hrepeni samo po zemeljskih rečeh.

Pol nezavesten se zgrudi patru v naročje in vzdihne z neizmerno žalostjo:

»Oh, oče! . . . Zdaj pa danes ne bom molil v nebesih!«

XII.

Končno je upor federalnih republikancev, ki so ga pripravljali Lopezinec in njegovi pristaši, v potokih krvi izbruhnili. Osemnajsti marec je tisti strašni dan, ki bo kakor razbeljeno železo pekel vest vseh tistih, ki so povzročili njegove grozote ali pa solza in krvi niso zabranili; žalosten dan, ki naj spet enkrat pokaže, da častihlepnosti, ki hočejo sebe povzdigniti, pretiravajo pravice ljudstva tako, kakor tisti pretirano hvali otroka, ki mu hoče zmotiti nedolžno srce; nazadnje se pa izkaže, da je ljudstvo le nesrečna žrtev njihove častihlepnosti. Ti ljudje so krivi, kakor je dejal neki pisatelj, da postanejo zastave strank mrtvaški pri domovini.

V celem mestu to kraljevala neka gluha tihoča. A to ni bila tihoča sna, ki je mati tolažečih sanj, tudi ne molk samote, ki daje modremu misli in pravičnemu zadovoljnosti. To je bil mrzli in neprijetni molk smrti, ki potare napuh, tolaži krepost in ostraši pregreho.

Bilo je, kakor da je razpel nad to mesto svoje peruti angelj smrti in mu vdahnil otrplost mrtvega trupla. Okna in vrata so bila zaprta, kakor je srce

brezbožnega zaprto kesanju, in ulice so bile videti kakor oni dolgi, zapuščeni hodniki v katakombah, kjer na desni in levi ne vidiš drugega, kakor v steno vzdane grobove.

Ko je stalo solnce že bolj visoko, se je semtertja odprlo kako okno in prikazal se je obraz, kateremu se je močnejše poznala radovednost, kakor pa strah; a bliskoma se je spet skrilo, ko je zaslišal streljanje, ki je postajalo vedno hujše in je vsak hip pretrgalo oni mrtvi molk. V daljših presledkih je bilo slišati one okorne in počasne korake grobarjev, ko gredo po ulicah z nosilnico. Mrtve, ki so padli prejšnji večer, so nosili na pokopališče, ranjenec pa v bolnišnico.

Par takih nosilcev se je bližalo iz ulice, kjer je vojaštvo ravno kar zavzelo barikado; šli so proti ječi. Sprejaj sta korakala dva vojaka z napeto puško, pripravljena, da takoj usrelita, kakor hitro bi opazila kaj sumljivega. Za njima so šli štirje z lestvo na ramah; na lestvi je ležal ranjenec, ki je bil čisto zagnjen v plašč; kar je dal glasu od sebe, so bile kletve pa stokanje. Po le-

¹⁾ Barikade so kupi iz kamenja, lesu itd., ki jih navalijo uporniki po mestih čez ceste, da se za njimi branijo in da vojaštvo ne more naprej.

stvi se je cedila kri in padala na tla kaplja za kapljo in puščala na cesti krvavo sled. Zadaj sta šla druga dva vojaka, ki sta tudi imela puško pripravljeno.

Možje so bili kmalu pri ječi, ki je bila v tem času močno zastražena; zakaj če bi prišli uporniki le za trenutek do zmage, se je bilo bati, da naskočijo ječo in izpuste ječnike, ki so bili zaprti ali zaradi navadnih zločinov ali pa so jih zajeli ravno te dni po barikadah. Vojaki, ki so ranjenca spremljali, so ostali pri vratih, one štiri pa je peljal ravnatelj v oddelek za bolnike.

Zmeden hrup se je razlegal po bolnišnici in vse vprek so se glasili bolestni stoki in pa vzkliki besnega navdušenja.

Pogled v bolnišnico, majhno, umazano, zaduhlo, je bil grozen: kakih dvajset ranjencev je ležalo po tleh, ta na kocu, drugi na slammici, oni na goji opek. En sam zdravnik je imel za vse skrbeti in še najpotrebnejših stvari ni imel na razpolago. Umazana rjuha in kup črne cufanje, to je bilo vse, drugih priprav za obveze ni bilo. Pater France je hitel od enega do drugega in delil pomoč mirajočim, ki mu jih je pokazal zdravnik; kakor da je pred obličjem smrti učnost onemogla pove-

(iz delegacij).

Avstrijski armadni odsek.

Armadni odsek avstrijske delegacije je včeraj nadaljeval glavno razpravo o zahtevah mornarice. Prvi je govoril avstrijski min. predsednik

Bienert.

Pred vsem naglašja, da v sedanjem času gospodarske neugodnosti ni srečen čas, da mora zahtevati vojna uprava večje izdatke. Vlada je to vpoštevala in omejila zahteve vojne uprave od 475 na 200 milijonov, kar kaže, da se je ozirala na razmere in šla do tiste meje, ko so ji za sposobnost armade in za njeno izpolnitev odgovorni krogi zaklicali: »Ne naprej!«

Vlada se je na eni strani prepričala, da nadaljnje restrikcije niso mogoče, na drugi strani je pa izpremenila položaj s tem, da je mogoče računati v bodočih letih z vojaškimi potrebščinami. Armadne zahteve za bodoč. 5 let so strogo omejene in odstranjena nevarnost, da bi se moralo poleg znanih vsot dovoliti še druga pokritja. Vojna uprava v bodočih petih letih ne bo smela prekoračiti svojega proračuna. Najvišje mesto je vzelo na znanje, da bo smela vojna uprava v bodoče več izdati le, če bosta to dovolili obe vladi. Ne bi ugovarjal, če sprejme delegacija tozadevno resolucijo.

Po Bienertovi sodbi se prepriča tudi odsek kakor se je prepričala vlada, da ne gre za nepotrebne, marveč da zahteva vojna uprava le potrebne po zamudah zadnjih let nujno potrebne zahteve.

Nastane vprašanje, če smo finančno sposobni, da spravimo skup, kar zahteva vojna uprava. Finančni minister bo podal sliko, ki ni neugodna glede na naš denarni položaj.

Bienert nato poda pregled, kako da se bodo razvile do leta 1916. potrebščine vojne uprave. Od leta 1906 do 1910 so se povečale potrebščine za 101.400.000 K. Na Avstrijo odpade kvota 46.500.000 K. Potrebno pa bo, da se dobe novi viri dohodkov. Nova davčna bremena bodo morala biti pravično razdeljena. Znamo, kaj da moramo storiti za ojačenje armade, a dvigniti moramo tudi gospodarsko moč prebivalstva.

Dobava dreadnoughtov.

Del. Dobernig predlaga, naj se glasuje o zahtevah mornarice potem, ko prouči pododbor pogodbe, ki so se sklenile z industrijo. Grof Abensperg-Traun se ne pridruži napadom glede na dreadnoughte. Gradimo dreadnoughte, ker so jih iznašli, ker jih imajo tudi ostale velevalosti. Preboleti mora moderno bolezen dreadnoughtov tudi Avstrija.

Del. Steiner se zavzema za avstrijsko industrijo nasproti ogrski. Del. Damm obžaluje, ker se ni sklenila mornariška postava. Del. Ellenbogen napada železni kartel. Ko je še govoril del. grof Clam-Martinitz, se prekine razprava, ki se danes nadaljuje.

Prilodnja seja popolne avstrijske delegacije

bo 22. t. m. ob 3. uri popoldne. Pododbor za armadne dobave ima seje 15., 16. in 17. t. m.

BOLGARI ZA REPUBLIKO.

Iz Sofije se poroča, da se prirejšajo na Bolgarskem shodi, na katerih se zahteva, da se proglasi republika. Bolgarski car Ferdinand namerava večje potovanje v inozemstvo, in sicer na svoje posestvo Pustopolje na Ogrskem, odtam pa na Dunaj.

KRALJ PETER.

Ob potovanju kralja Petra v Rim ga bo nameščal prestolonaslednik Aleksander.

ALBANSKI PROTI TURČIJI.

Albanski begunci, ki se nahajajo v Črni gori, so sklicali shod, na katerem so sklenili prositi vevlasti pomoči proti Turkom. Nekega albanskega glavarja so Albanci usmrtili, ker ni prišel na shod.

ALI OBIŠČE ANGLEŠKI KRALJ LETOS RIM?

To vprašanje zdaj vznemirja svobodomiselnice, a iz Londona dohajajo hitro poročila, da angleški kralj Rima letos ne obišče, kadar se kak frumason izmisli, da pride letos v Rim. Zdaj se poroča iz Londona, da letos angleški kralj sploh ne bo imel časa, da obišče druge dvore. Po kronanju obišče angleški kralj Wales, Irsko in Škotsko, nato pa Indijo. Iz Indije se pa povrne šele januarja ali začetkom februarja l. 1912.

ZANIMIVA VEST.

»Piccolo« poroča, da se v Potsdamu ni sporazumela Rusija z Nemčijo samo glede Perzije, temveč da je dobila od Nemčije tudi zagotovilo, da ta ne bo podpirala Avstrije na Balkanu.

HRVAŠKI SABOR

je v seji 13. t. m. izvolil odsek ad hoc 7 članov, kateremu se v pretres izroče vse od sabora odklonjene vladne izjave. — Poslanec Zatluka je utemeljeval svoj nujni predlog tičoč se izpremembe lovskega zakona. V isti stvari govori tudi poslanec Jemrič, ki je tudi izdelal tozadevno zakonsko novelo. Obširno govori o potrebi izpremembi lovskega zakona poslanec St. Radič.

RINALDINI — UMR.

Včeraj je umrl v Trstu bivši tržaški namestnik baron Teodor Rinaldini. Rinaldini je bil rojen leta 1839. v Padovi in je stopil v državno službo leta 1861. Dokler je Benečija še k Avstriji spadala, je služil v tej provinci; po letu 1866. je pa bil v Trientu in Inomostu. Leta 1889. je bil imenovan za tržaškega namestnika. Rinaldini je bil moč konservativnega mišljenja, a nasprotnik Slovencev in njih teženj in zaščitnik laške iredente. V pokoj je stopil leta 1897., na njegovo mesto pa je prišel grof Goes.

KUGA V AVSTRIJSKI KOLONIJI.

V Tjencinu, kjer se nahaja mala avstro-ogrski naselbina, je umrla ena oseba na kugi. Vsa mandžurska trgovska mesta so okužena. Vedno več ljudi je brez dela. Brezposelni se zbirajo v roparske tolpe.

K UMORU PERZIJSKEGA FINANČNEGA MINISTRA.

London, 14. februarja. Iz Teherana brzojavljajo: Oba morilca finančnega ministra sta bila po izročitvi ruskemu poslanstvu obsojena od ruskega sodišča po zaslišanju pred perzijskim sodiščem na 14 let prognanstva v Sibirijo.

Dnevne novice.

+ **Trgovci in obrtniki beže iz liberalne stranke.** Tudi na Štajerskem je celokupno slovensko ljudstvo obrnilo hrbet liberalni stranki. Sedaj je smatralo tudi slovensko obrtništvo in trgovstvo v Celju za nujno, da izjavi, da nima s stranko, katere jo je tako rada in pogosto reklamirala za se, nič skupnega. Ko bodo liberalni voditelji čitali to izjavo, se jim bodo izvile iz prsi besede: List za listom pada... Slovensko trgovsko društvo v Celju je imelo v nedeljo, 5. t. m. shod v gostilni »Pri Jelenus«, na katerem se je sklenilo poslati listom naslednje: »Pred približno dvajsetimi leti se je začelo v Celju takozvano obrtno gibanje, ki je stremilo za tem, pridobiti v Celju kar največ mogoče slovenskih trgovcev in obrtnikov, da se osamosvojimo v gospodarskem oziru popolnoma od naših nasprotnikov — Nemcev. Uspehi tega gibanja so danes brez dvoma vidni, kajti pred dvajsetimi leti sta bila v Celju samo dva slovenska trgovca in trije obrtniki, dočim jih je danes vseh skupaj gotovo že nad 50. Da bi nadaljni razvoj tega gibanja ne bil oviran vsled med časom nastalih političnih razmer, in da se z velikimi žrtvami in trudom v teku 20 let zidano zopet ne podre, sklenili so narodni trgovci in obrtniki v Celju sledečo izjavo: Z ozirom na to, da se je v zadnjem času po raznih časnikih vmešavalo v politične prepire tudi nekatere narodne trgovce in obrtnike, kakor da se tisti zavzemajo bolj za to ali ono politično stranko, izjavljamo vsi narodni trgovci in obrtniki v smislu sklepa, storjenega na skupnem shodu dne 5. svečana 1911, da se zavedamo, da bi bilo naše vmešavanje v politični boj te ali one stranke v prvi vrsti le v kvar in škodo trgovstvu in obrtništvu samemu, s tem v kvar splošnemu narodnemu življu v Celju in da se z ozirom na to ne vmešavamo v nobeno medsebojno narodno politiko, marveč ostanemo, kakor smo bili, zavedni narodnjaki, podpiramo vsa narodna društva in podjetja brez razlike in pričakujemo, da izostanejo vsa neopravičena tozadevna predbacivanja ter da nas podpirajo vsi narodnjaki brez razlike, ne samo v korist nas samih, temveč tudi v korist splošnega narodnega in gospodarskega napredka, posebno v že tako pronasiranem mestu Celju.« — Tako slovenski trgovci in obrtniki v Celju odločno odklanjajo, da bi se dali izrabljati liberalcem. Menda bodo tudi ljubljanski trgovci in obrtniki tako pametni, da ne bodo šli za frazami raznih Ribnikarjev. Tudi v Ljubljani se kaže, da so trgovci in obrtniki siti, biti še nadalje štafaza liberalni ošabnosti in liberalni puhloglavosti, ki je s svojo nerodnostjo trgovce in obrtnike vedno le oškodovala.

+ **Liberalni učitelji in list »Jutro«.** Par dni sem priobčuje »Jutro« naravnost trapaste čvekarije o ljubljanskem knezoškofu, o katerem pravi, da hodi v Koseze k vedeževalki, ki mu karte meče in na ljubljanske plese itd. Piše pa to v takem tonu, kakor smo ga bili vajeni v časih najhujše liberalne nizkosti in frivolnosti. Ne vemo, kdo je tisti, ki plačuje primanjkljaj, ki ga ima list. Saj nazadnje nas ta stvar tudi ne briga; kdor hoče ravno denar proč metati v obliki tega neumnozlobnega papirja, svobodno mu; to je njegova stvar. Toda škandal pa je, da daje

tiskarna, ki jo imajo liberalni učitelji v rokah, takim ljudem potuho in za slombo. Kadar bodo prišli liberalni učitelji zopet s svojo kulturno kramo in dan in vpili o pravni vzgoji, naj jim vsak zabrusi ta škandalozni list obraz. To nam lahko služi v najboljši dokaz, s katerim to liberalno učiteljsko hinavščino razkrijemo. Našim ljudem pa svetujemo, liste, ki se tiskajo pod to streho, z »Jutrom« vred nazaj poslati, tja, odkoder so prišli. To je edina metoda, katero liberalni učitelji razume in občuti!

+ **Shod** je bil preteklo nedeljo v Loškem potoku. Poročal je poslanec Bartol. Iz delovanja deželnega zbora je govoril o novem cestnem zakonu, o melioracijskem zakladu, o zakonu zaboljšanje pašnikov in občinskem posredovanju; nato pa o pomenu umne živinoreje, kar je pojasnoval s praktičnimi zgledi, ki jih je nabral na svojem potovanju v Švico in Tirolsko. Za njim je govoril g. Škulj. Nato se je ustanovila živinorejska zadruga za občino Loški potok. Pristopilo je takoj nad 30 članov. Udeležba mnogoštevilna.

+ **Zagrebski nadškof - koadjutor dr. Bauer** je 9. t. m. sprejel zastopnika filozofične in juridične sekcije Jugoslovanske akademije dr. Markovića in Mažuraniča, ki sta se mu poklonila kot prvemu članu akademije, ki je k temu dostojanstvu prejel tudi nadškofovsko čast. Želela sta njegovemu delu za cerkev in narod najlepših uspehov.

+ **Kat. slov. izobraževalno društvo v Begunjah pri Cerknici** je priredilo v nedeljo popoldne prav zabavno predstavo. Fantje so igrali burko »Krečmar pri zvitem rogu« in komičen prizor »Kmet in fotograf«, kar je vzbujalo mnogo smeha. Vmes pa je nastopal naš vrli pevski zbor. V nedeljo se bodo pokazale dekleta. Igrale bodo igro »Nežka z Bleda«.

+ **Kancelijski pomočniki in kancelijski oficijanti.** Posl. Marckhl je izdelal in predložil poročilo o dohodkih kancelijskih pomočnikov in kancelijskih oficijantov. Oficijanti morajo absolvirati meščansko šolo, služiti tri leta in napraviti strokovno izkušnjo. Začetna plača znaša 1200 K. Vsako leto se poveča za 100 K in doseže pri nad tridesetletni službeni dobi 2200 K. Aktivitetna doklada znaša začetkoma 400 K in se na tri leta zviša za 100 K do 800 K na Dunaju. Ostali štiri krajni razredi dobe kvote 80, 70, 60 in 50 K. Polovica aktivitetne doklade se vračuna v penzijo. Vdovska penzija znaša do desetih službenih let 700 K, po dvajsetih letih 800, po 30 letih pa 1000 K. Najmanjši letni dopust znaša 14 dni vsako leto. Po dvajsetletni službeni dobi je pod gotovimi pogoji dopustno, da se imenuje oficijant za uradnika XI. činovnega razreda.

+ **Dr. Požar** dobil je slednjič naprošeno pokojnino, a pod pogojem, da mora raziskovati zgodovino oglejskega patrijarhata. Da je dobil skoro tako pokojnino, kakor si jo je sam želel, zavzel se je za njega bivši tržaški škof dr. Nagl. Pri uredništvu »Edinosti« je že odpovedal svojo službo.

+ **Št. Janžka železnica in liberalci.** Liberalci so res nesramni. Vsakdo ve, kako se je delalo pri odkupu sveta za šentjanžko železnico. Bil je liberalen magnat, ki se je zvezal s podjetništvom, da mu je preskrbel svet od kmetov za nižjo ceno. Zdaj pa podjetništvo niti tega neče plačati, ampak se mora

sila glavo in se umaknila veri, ki konec sladi in tolaži.

Vojaki so postavili lestvo na tla. Eden je odgnal haljo; moški, ki so ga prinesli, je bil ves umazan od krvi in blata; obličje je bilo nakremženo od silne muke in besne jeze: z eno roko je v bolečini grabil za lestvo, druga pa je bila od kroglice strašno razmesarjena in je brez moči ležala ob telesu. Srajca je bila vsa raztrgana in se je s strnjeno krvjo trdno sprijela s kožo. Strašna rana mu je zijala v strani in iz nje je gledalalo in se kadilo okrvavljeno drobovje.

Patru se je v srce zasmilil, ko ga je zagledal; stopil je k njemu in mu je začel govoriti tolažilne besede. Ranjenec se je oprl na komolec in se hotel skloniti kvišku; pa zlomljene kosti so zaškrpale in omahnili je nazaj na lestvo. Zaškrtal je z zobmi in zavpil: »Živela federalna republika!«

Bil je Lopezinek.

Tudi on je bil med tistimi, ki so ščuvali ljudstvo, da se je bojevalo s takim pogumom, čeprav po večini ni vedelo, za kaj; a komaj je prišla ura boja, se je hotel strahopetno skriti; toda tovariši so videli, da omahuje, obšla jih je nezaupnost in vlekli so ga k barikadam, in v strahu pred grožnjami tovarišev je moral ostati tam, kjer je

videl, da ga čaka smrt, pa naj je šel naprej ali nazaj.

Boj je bil dvakrat strašen, kakor so vsi tisti boji, kjer velja strankarska zmaga več kakor blagor domovine, in kjer se ne bojuje sovražnik zoper sovražnika, ampak brat zoper brata. Ko sta si gledala vojak in mešanec v oči, je vzplamtelo usodno nezmislno nasprotje med obema. Eden misli, da brani svoje pravice in z veseljem, za adi bratomorno jeklo v srce drugemu, ki ga ima za zatiralca, ko ni nič drugega, kakor žrtev tistega, ki ga živi; ali kakor je rekel neki pisatelj, drobiž, s katerim zmagovalci plačujejo svojo slavo.

Lopezinek, ki nikdar ni bil pogumen, je ves zmešan zlezal med barikado in velik kup zemlje, upal je, da ga bodo imeli za mrtvega. Toda barikada je bila slabo zgrajena; naenkrat se je podrla nanj in ga grozno pritislila. Ves iz uma je hotel skočiti pokoncu, pa neki vojak mu zasadi bodalo med rebra, drugi pa ustrelil vanj od blizu, da mu je desnico vso zdrobilo.

V kotu je stala postelja, ki je bila vsa namočena s krvjo drugega ranjenca, ki je ravnokar izdihnil. Mrliča so odnesli ven in položili na njegovo mesto Lopezinka. Zdravnik je imel grozno delo. Strašna rana, iz katere je drobje gnjusno molelo, se je skrčila in

treba jo je bilo razširiti. Drugače ni bilo mogoče krvavega drobovja nazaj poriniti.

»Pater, pojdite sem, ta gre s prvo pošto,« je rekel zdravnik, ko je komaj dokončal strašno operacijo, in je pokazal kapucinu Lopezinka, ki je ležal kakor mrtev; tako so ga oslabile prestatane bolečine in pa izguba krvi.

Te besede so ranjencu prišle zmeden na uho; dvakrat je poskušal vzdigniti blede glavo, a obakrat mu je trudno omahnila nazaj, med tem pa je šepetal kakor začuden:

»Da grem?«

Ko je pa odprl oči in zagledal pred sabo menija, ki se mu je zdel v tej uri kakor poslanec smrti, je pristavil z glasom, ki je kazal, da se boji izvedeti, kaj pride in da ga neznana preročnost navdaja s strahom:

»In kam grem?«

»Pred obličje božje, sinko moj, ki te kliče pred-se,« je odgovoril kapucin.

Groza se je razlila Lopezinku po obrazu; sklonil je glavo na prsa ter molčal, in kakor grešnik v svetem pisnu je škripal z zobmi in se tresel od srda. Kapucin mu je prigovarjal, naj misli na zveličanje svoje duše; spominjal ga je usmiljenja božjega in ga pro-

sil, naj se spove; toda ranjenec ni besedice odgovoril, šele če znekaj časa se mu je prikradlo pretrgano ihtenje iz prsi.

Ni bilo mogoče brati na teh listih, ki so zdaj pred smrtjo postajala vedno bolj blede in pepelnata, ali je priklical te solze spomin na preteklost ali misel na prihodnost, ali so prišle iz obupa ali iz kesanja, iz strahu ali iz upanja, iz ljubezni ali sovraštva. Ni se premetaval po postelji, ker mu zlomljene kosti niso pustile; in jezik se mu ni oglasil, ker so mu krvave pene tiščale iz ust, da ni mogel izpregovoriti. Samo prestrašene oči je imel široko odprte, kakor da vidi, da se vsa večnost podira nanj, in nemirno so mu begale v jamica, kakor da beže pred strašnimi prikazniki.

Grozna sedanost in strah pred onim svetom, oboje se je združilo v tej uri, da ga čisto uniči: gnjusen smrad od krvi mu je jemal sapo; slišal je stokanje umirajočih okrog sebe in zdelo se mu je, da ga kličejo na sodbo zaradi svoje prezgodnje smrti, in nad glavo se mu je zdelo, da vidi neko božjo svetlobo, v kateri je videl kakor v ogledalu sebe in vse hudobije svoje. Bila je vest!...

Naenkrat je stopila črna senca med njegove oči in med te prikazni:

skajo, češ da je naša stranka kriva, ako sodnija še ni razsodila. Bo treba to lo-povščino ljudem dobro pojasniti!

+ **Deželni predsednik koroški baron Hein** je zopet odpotoval na Dunaj.

+ **Slov. katol. akad. društvo »Danica« na Dunaju** ima v četrtek, dne 16. februarja, v »Budjejeviški pivnici«, VIII., Alserstraße 59, četrti redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročila odbornikov. 3. Poročila klubov. 4. Sprejetje novih članov. 5. Volitev revizorjev in urednika »Zore«. 6. Slučajnosti. — Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Gostje vabljeni.

+ **Katol. politično društvo za idr'jski sodni okraj** ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m., ob 1. uri popoldne v hotelu g. Didiča. K zanimivemu programu vabi — odbor.

+ **V krajni šolski svet v Višnji Gori** so bili voljeni sledeči gg.: Mihael Omahen, župan, Dednidol; Anton Perko, župan, Višnjagora; Anton Lokar, župan, Draga; Anton Jaklič, župan, Križkavas; Martin Zupančič, svetovalec, Leskovec. Za predsednika je izvoljen g. Mihael Omahen, za namestnika pa g. Janko Škerbine, nadučitelj v Višnji gori. Vsi so vrli pristaši S. L. S.

— **Dr. Hinković v disciplinarni preiskavi.** Sodna oblast je proti glavnemu zagovorniku v velesrbskem izdajniškem procesu v Zagrebu, dr. Hinkoviću, radi 27 člankov, ki jih je lani priobčil v raznih listih, v katerih je kritiziral sodišča in druge oblasti, uvedlo disciplinarno preiskavo. Dr. Hinković predlaga, da se preiskava poveri drugemu (izvenzagrebškemu) sodišču.

— **Umrli je zemunski župnik** Mato Štrac, intimen prijatelj pok. Strossmayerja, ki mu je ba je v shrambo izročil mnoge važne listine. Štrac jih je pred smrtjo izročil drugim rokam.

— **Poročil se je pri Sv. Ivanu pri Trstu** gospod Križman, naš vrl pristaš, član S. K. Z. in naša najspretnjša moč na gledališkem odru pri Sv. Ivanu. Bilo srečno!

— **Slovenski advokati v Trstu** sprejemajo v svoje pisarne le take koncipiente, ki se zavežejo, da ne odpro odvetniške pisarne v Trstu, ko bodo samostojni. Mi smo bili vedno mnenja, čim več naših ljudi, toliko boljše za narodno stvar, pa naj bodo ti ljudje težaki, zidarji, posli, uradniki — samo pri odvetnikih, zdj se, da je ta reč drugačna. — Kaj je že preveč Slovencev v Trstu?

— **Semenj v Višnji Gori.** Ponedeljek, 20. svečana bo zopet semenj v Višnji Gori, tudi za živino in se bo ista tudi po železnici lahko oddajala. Kupci in prodajalci se uljudno vabijo. — Župan Perko.

— **Za mesto voditelja na šoli družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu** je silna gonja — boj za ljubi kruhek. Rado-vedni smo, kdo zmaga med borečimi se liberalci.

— **Domžalske novice.** V nedeljo zvečer okrog 9. ure so se pijani fantje med seboj skregali, nakar je nastal mal pretep. Med tem pa pride mimo Ladstätterjev hišnik, nakar mu eden fantov zadene precej veliko rano na vratu. Nevarna ni. Kaj vse naredi pijanost. — Poročil se je včeraj, 13. svečana 1911 Matevž Cerar, posestnik in gostilničar, z gđco. Mici Markužič, članico Marijine družbe, načelnico žen-

skega abstinencnega odseka. Bog daj, da bi bilo srečno!

— **Iz Dravelj.** Izobraževalno društvo priredi predpustno veselico v nedeljo dne 19. svečana t. l. v dvorani pri Bežjaku. — Spored: »Sinovo maščenje ali spoštuj očeta«, igra v treh dejanjih. Po igri prosta zabava, šaljiva pošta, srečolov itd. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste po 1 K, II. vrste po 60 vin.; stojišča po 30 vinarjev.

— **Železniška nesreča pri Zagorju ob Savi.** Ana Čamer se piše ona ženska, ki je bila dne 22. oktobra 1910 navzoča pri nesreči Ivana Tomažiča, ki je padel iz poštnega vlaka, ki odhaja zjutraj ob pol štirih iz Zagorja proti Ljubljani. Ta priča stanuje ba je v mariborskem okraju in je prišla iz Pruskega, kamor se bode koncem tega meseca zopet vrnila. V imenu zapuščene revne rodbine se uljudno prosijo vsi, ki poznajo Ano Čamer, da sporočijo njen natančen naslov dr. Karel Trillerju, odvetniku v Ljubljani, ki je postavljen za zastopnika zapuščene rodbine. Bodite usmiljeni in pomagajte pravici do veljave. Zapuščena rodbina vam bo za vedno hvaležna.

— **Ob Rotšildovi smrti** morajo Rotšildovi dediči razdeliti sledeče vsote: Niževavstrijskemu namestništvu 100 tisoč kron za reveže, 100.000 K načelstvu dunajske judovske občine. 50.000 kron ogrskemu notranjemu ministrstvu za dobrodelne namene in 50.000 K napredni judovski verski občini v Budimpešti.

— **Vič - Glince.** Da ne boste mislili, da tudi pri nas vlada sibirski mraz, vam sporočimo, da se tu vidi odrasle ljudi rano v jutro bosonoge na cesti. Ko so nedeljo zjutraj šli ljudje iz cerkve, so srečali gosposki par. Gospod je bos otresal z nogami, gospa poleg je pa nesla njegove cipule. Vračala sta se ba je s socialnodemokratskega bala. Kaj je gospoda do tega junaškega čina nagnilo, ali velika draginja ali kaka predpustna stava, ali je bil preveč »razican« vsled bala, se še ni dognalo. Gotovo pa je bilo temu gospodu v nedeljo za v cerkev — premraz. — Nedeljska predstava »Fernando, strah Asturije« se je v Domu zoper vse pričakovanje izborna obnesla. Če so bili naši igralci že večkrat pohvaljeni, so s to prireditvijo, kakor se splošno sodi, prekosili vse dosedanje uspehe. Temeljito so se naučili vloge in se v nje zatopili, da so res igrali z neko možato samozvestjo. Še z nobene igre se občinstvo ni vračalo tako zadovoljno, kakor s te. Mnogo je k lepemu uspehu pripomogla krasna nova obleka, ki jo je marljiva Bogomila za to igro napravila. Hvala ji priručna. Ker je na potu že nova uprizoritev, igre »Fernando« nismo mislili ponoviti, a splošni želji občinstva na ljubo se bo »Fernando« ponovil prihodnjo nedeljo, dne 19. februarja, ob 4. uri popoldne. Program in cene vstopnine bodo iste. Kateri ste bili zadnjič zadržani, imeli boste v nedeljo priliko prepričati se o resničnosti pričujočega sporočila. Torej mimo pisanih balončkov, ki više pred raznimi gostilnami in vabijo na zapravljive, mehkužne bale — v društveni Dom, kjer je na razpolago vse, česar si poželijo po zdravem razvedrilu in resnični izobrazbi koprneče srce.

— **Višnja gora.** V nedeljo, 12. t. m., se je vršila v Višnji gori v salonu g. Omahna predstava s petjem in tremi igrokazi. Za naše mesto je to nekaj no-

vega, ker v teku 30 let smo le enkrat imeli igro. Zenski zbor nam je zapel zelo ljubko: Dr. Ipavec: »Predice«, Gerbič: »Lovska«, Vodopivec: »Pogled v nedolžno oko« in »Slovensko dekle«. Moški zbor pa: Tribnik: »Slavčiku«, Vodopivec »Orlom«. Igrali so pa: »Materin blagoslov«, igrokaz v treh dejanjih s petjem; »Začarano pismo«, burka v dveh prizorih, in »Prepirljiva sosed«, burka. Igralo in pelo se je splošno dobro, maske lepe in primerne. Igre se ponove to nedeljo, dne 19. t. m.

— **Uvedba monopola vžgalic.** Kakor se poroča, se je doseglo popolno sporazumljenje med lastniki vžgalicnih tvornic in finančnim ministrom, ki odkupi tvornice vžgalic, da vpelje vžgalčni monopol.

— **Samoumor na morju.** V Buenos Airesu se je vkrcal na parnik »Austro-Americane« »Columbia« med drugimi tudi neki Edvard Dunn. Ta parnik je v noči od 8. na 9. t. m. odplul iz napoljskega zaliva. Tedaj so konstatirali, da omenjenega pasazirja ni bilo več na parniku. Ni skoraj dvomiti, da je isti med vožnjo v samomorilnem namenu skočil v morje. V njegovi prtljagi so našli debel kamen, privezan k dolgi vrvi. Iz tega bi se sklepalo, da je imel tudi drugače namen storiti konec svojemu življenju.

— **Prodaja jelovega, smrekovega in bukovega lesa.** Dež. vlada v Sarajevu proda jelov, smrekov in bukov les iz gozdnih okolišev Romanija - Mokro-Ravna Planina - Pale - Dolenja Prača-Gor. Prača in Bogoviči Planina. Pismene ponudbe je vložiti pri dež. vladi v Sarajevu do 20. maja. 1911, 11. ure dopoldne. Razglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— **V št. Vidu na Vipavskem** je dne 12. t. m. umrl najstarejši mož naše doline, Jožef Kodrè, oče veleč. g. Janeza Kodrè, župnika pri Sv. Križu pri Ajdovščini, v 98. letu. Rojen je bil 19. marca 1813. Prejšnje čase se bolj trdnega zdravlja je bil odličen mož pri cerkvi in občini. Udano in potrpežljivo je prenašal zadnja leta butaro svoje starosti v postelji pri popolni zavednosti, dobrem vidu in sluhu. Bil je mož pošteni, stare korenine. N. p. v m.!

— **Poročil se bo jutri v sredo, dne 15. februarja** Joško Šink, živinozdravnik, z gospico Martinko Šmid, hčerko pok. veleposestnika, pivovarnarja in graščaka z Gašteja.

Štajerske novice.

— **Slov. katol. akad. tehn. društvo »Zarja« v Gradcu** priredi v četrtek, dne 16. t. m., svoj V. redni občni zbor pri »Zeleni Štajerski«. Spored: 1. Čitanje zapisnikov. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev preglednikov. 4. Slučajnosti. — Začetek ob osmih zvečer.

— **Za Šumarko** je daroval ptujski mestni občinski svet 100 K, dasiravno je znano, da je mestna ptujska blagajna suha kakor arabska puščava. Mesto tiči leto za letom vedno v večjih dolgovih, gospodarstvo je zanemarjeno, a vendar si še upa mestna uprava na tak drzen način razsipavati denar davkoplačevalcev. Ker vedno več nemških očin daruje iz občinske blagajne za nemška društva, naj se vendar oglase na isti način tudi slovenske občine in darujejo gotove zneske za »Slovensko Stražo«.

preneha kakor začarana, in po cerkvi zavladala velika tišina, kakor da se ima zgoditi nekaj veličastnega: ljudstvo in vojaštvo poklekne, orožje se sklone k tlom in zastava, ki je vihrala nad dvema svetovoma, ponižno poljubi zemljo...

Ta molk, slovesen kakor mir pred viharjem, prekinejo slednjič glasovi španske kraljeve koračnice, in iz sto grl privre en in isti vsklik, ki pove isto misel, ki jo nareka isto katoliško srce: »Molimo Te, o Gospod, ki si na oltarju križa izbrisal naše grehe!«

Bil je Bog, ki se je povzdignil na oltarju, kaor je bil pred devetnajststo leti povzdignjen na Kalvariji.

Verniki so kakor uničeni od tega veličastva ostali sklonjeni k zemlji, počasi so začeli vstajati, kakor vstajajo rastline, ko preide vihar ki jih je upognil. Samo Marijanino čelo se je še vedno dotikalo tal, ko je maša že minila; tovarišice so jo potrkale po rami, pa ni odgovorila; nato so jo vzdignile in zagledale spodaj lužo krvi, ki ji je pritekla iz ust.

Bog je imel usmiljenje ž njo, in ko je bil povzdignjen, je kristjani, ki je znala trpeti, odprli nebeška vrata.

(Dalje.)

— **Spor med mariborskimi vsenemci.** V podružnicah šulferajna v Mariboru je nastal resen spor zaradi odborniških mest. Na eni strani bi rado imelo znano nemško - nacionalno uradništvo glavno besedo, na drugi strani se pa temu energično protivijo meščani. Za nedeljo 12. febr. je bil naznanjen že občni zbor moške in ženske podružnice, ki pa se je preložil na 19. t. m.

— **Za šolarsko kuhinjo** na šoli v Karčovini-Leitersberg so darovali gostje na gostiji Turnšek-Druzovič v Melju pri Mariboru 60 K.

— **Št. Ilj v Slovenskih goricah.** Zadnji četrtek dne 9. t. m. se je vršila v Ceršaku ob Muri velika sodna komisija radi šulferajnske šole. Povabljenih je bilo krog 60 prič. Kakor znano zasleduje državno pravdnishstvo vrlega, poštenega in priljubljenega župana g. Hanca radi »hujskanja proti drugi narodnosti«. Proti temu neupogljivemu slovenskemu možu je naperjenih cel kup tožb od znanega renegata nadučitelja Bresnika in Zechnerja. Ljudstvo v Ceršaku, ki ljubi svojega vodnika, je zelo razburjeno radi postopanja naših oblasti, ki grejo pomagat šulferajnovcem kaliti mir v občini in hočejo ugonobiti moža, ki tako vrlo brani pravice svojih občanov in našega naroda ob Muri. Edino z Ogrskega se slišijo slične tiranske vesti, ki pomenjajo edino pritisk močnejšega na slabjšega. Če bi bila naša oblastva lojalna, morala bi popolnoma nepotrebno šulferajnsko šolo v Ceršaku prepovedati, da se obvaruje mir in se ljudstvo po nepotrebnem ne razburja, a sedaj pa še sedejo naša oblastva šulferajnu na lim in uvedejo tako razburjajočo preiskavo. Upamo, da bo zmagala pravica!

— **Študenti pri Mariboru.** Tukajšnje Kat. slov. izobraževalno društvo ima v soboto dne 12. t. m. svoj občni zbor. V tem društvu so organizirani naši delavci iz delavnic južne železnice. — Študenti štejejo po letošnjem ljudskem štetju 3605 prebivalcev, med temi 1824 moških in 1781 ženskih. Slovencev so vkljub silovitemu pritisku našli 663, Nemcev pa 2825. Pred desetimi leti je bilo 2464 prebivalcev, 544 Slovencev in 1769 Nemcev. Število Slovencev je poskočilo za 119, število »Nemcev« pa za 1056 duš. Tudi tukaj vladajo v mnogem oziru res turške razmere.

— **Poročil se je na Krapju pri Ljutomeru** gospod Babič Matija z gđc. Jožico Rusovo. Bilo srečno. Na gostiji se je nabralo za dijaški kuhinji v Ptuj in Mariboru 16 K.

Slovaški vestnik.

— **Vseslovanska razstava v Pragi.** »Narodna Politika« poroča, da je te dni ravnatelj Zivnostenske banke, Preis, v slovanskem izvršilnem odboru v Peterburgu imel predavanja o pripravljalnih delih za vseslovansko razstavo, ki bode leta 1914 v Pragi. Ravnatelj Preis je izjavil, da je dvomljivo, če se udeležijo gališki Poljaki te razstave, ker bi to ne bilo ljubo avstrijski vladi. Varšavski Poljaki pa so svoje sodelovanje že obljubili. Predsednik dume, Guzkow, je izjavil, da se bo Rusija uradno udeležila razstave, treba je za to dobiti samo dovoljenja legislativnim potom, kar se bo zgodilo že v prihodnjem zasedanju dume. Vodja varšavskih Poljakov, knez Lubomirski, je zagotovil udeležbo Poljakov v slučaju, da dopusti ruska vlada konstituiranje posebnega razstavnega odbora za ruske Poljake. Ministrski predsednik Stolypin se je izjavil napram ravnatelju Preisu, da bo ruska vlada dovolila udeležbo Poljakov na praški razstavi, ako ne bodo ruski Poljaki s tem zasledovali nobenih političnih ciljev.

— **Novi bolgarski opera.** Bolgarski glasbenik Dimitrij H. Georgijev je uglasbil opero »Tahirbegovica«, kateri je spisal libreto znani bolgarski pesnik Mihael Georgijev. Skladatelj je pripravil to opero tri leta, in sedaj se vrše v Sofiji tudi velike priprave za njeno uprizoritev. Dimitrij Georgijev je že znan na glasbenem polju. Svoječasno je za odkritje spomenika caru osvoboditelju uglasbil koračnico, za katero ga je tedaj nagradil ruski car Nikolaj II. z redom sv. Stanislava II. vrste ter z zlato tobačnico, v katero je bila vdolana carjeva slika in briljanti. — Zanimivo je, da so Bolgari letošnjo sezono dobili že tretjo novo izvirno opero.

— **Prebivalstvo Splita** šteje 19.074 Hrvatov, 1303 Italijane in 89 Nemcev, t. j. skupno 21.212 duš. V zadnjih desetih letih je naraslo za 3094.

— **Srbski princ Jurij zopet nezadovoljen.** V novem srbskem dvornem statutu je določen za princa Aleksandra letni dohodek 120.000 K, za princa Jurija pa 60.000 K. Princ Jurij sedaj odločno protestira proti taki »krivici«.

prikaže se roka kakor za blagoslov, pred očmi mu drži križ, in mehak in tolažeč glas mu šepeta besede odpuščanja... Toda te besede se mu niso glasile kakor veselo oznanilo, da je konec pregnanstva in da se bliža pravi domovini; ampak kakor žalostno oznanilo, da pride strašna večnost: duša krščanska, ki se je temu imenu odrekla, se čuti kakor uničeno pod toliko težo usmiljenja in pravičnosti; duša beži pred smrtjo in se oklene telesa, ki že razpada in oba se zvijata v grozi, telo, ker čuti bližnji konec, in duša, ki čuti bližnjo sodbo.

Polagoma se muke večajo, moči pojemajo, groza raste, upanje zbeži: ostane pa samo smrt s koso... Tedaj se izvije Lopezinku hropenje iz prsi: vzdigne zdorbljeno desnico, ali za žuganje ali za prošnjo, Bog ve, in oškropi s krvjo obličje Kristusovo, ki se je ves usmiljen sklanjal nadenj. Kapucin prestrašen odstopi, in ko se vnovič sklene nad ta grozni obraz, je vanj že začrtala smrt s črkami groze skrivnostne besede, ki jih človeška pamet ne bo nikdar razumela.

XIII.

Čez p. let se je na Španskem redvečinoma že povrnil in položaj je bil vsaj navidezno miren. Neko nedeljo v maju je imel kraljev polk mašo v nun-

ski cerkvi. Vojaštvo je zavzelo prostor v sredi, ob straneh in spredaj pa so stali drugi verniki. Pred oltarjem je imelo dvajset šarž častno stražo, deset na desni, deset na levi; dva kadeta, skoraj še otroka, sta mašniku stregla.

Na koncu cerkve v doljnem koru so molile nune; gosta zavesa jih je zakrivala posvetnim očem: slaba stena, ki kakor brezno loči čednost, ki je zaprta tukaj notri, in pregreho, ki divja zunaj: volnena nit, s katero je zvezan lev; podoba katoliškega duha, ki je zadosti močan, da zmaga najbolj razuzdane strasti.

Na gornjem koru so bile sestre novinke, med njimi Marijana. Bila je samo še senca od prej. Njena duša, ki jo je nesreča očistila, je kakor list na vodi plaval na morju svojih bolečin, ki jo niso mogle potopiti. Tukaj v tem mirnem zavetju je obračala oči samo še v nebesa, željno kakor pregnanec, ko gleda od daleč svojo domovino; in če jih je kdaj obrnila na zemljo, jih ni za drugo, kakor za odpuščanje in da prosi za tiste, ki so ji storili toliko gorja.

Klečala je na koru in goreče molila, vojaška godba pa je svirala nežen napev, ki se je zgubljal proti oboku, kakor da spremlja molitev uboge novinke proti nebesom. Naenkrat godba

Pravi da je »starejši« kot Aleksander in da zato več rabi. Verjamemo.

Car in Tolstojeva dela. Hči umrlega pisatelja Tolstega, Aleksandra, je dobila od carja dovoljenje, da sme izdati vsa dela Tolstega. Vendar pa smejo iziti prepovedani spisi samo v skupni izdaji vseh del.

Tolstoj in njegova žena. O zadnjih dnevih Tolstega pripovedujejo petrograjski listi zelo značilna odkritja. Tolstega žena Zofija je bila pravi volk na denar. Kmetje so prihajali večkrat na Tolstov dvorec in se pritoževali čez njeno lakomnost in trdost? Prepovedala jim je živino pasti po travnikih in jemati suha drva v hosti. Tako je opazil Tolstoj nekega dne na svoje veliko začudenje, kako je gozdar, ki ga je grofinja nastavila, da gozd varuje, vlekel kmeta, ki ga je dobil v gozdu, po tleh na vrvi. Kmet je bil prijatelj Tolstega. Tolstoj je prosil Čerkesa, da kmeta izpusti, ali ta ga je ozmerjal v imenu grofice s starim norcem. Tedaj je začel Tolstoj za Čerkesom teči in ga jokaje za kmeta prositi, dokler se ni nezavesten v prah zgrudil. Nato je ležal štiri dni v postelji. Grofinja Zofija je tudi prepovedala kmetiskim otrokom jagode in gobe nabirati po gozdovih, in če so koga zasačili, ga je ostro kaznovala. Hotela je Tolstega popolnoma od sveta ločiti in njegovo prijateljsko zvezo s Turtkovim razdreti. Kdo se ne spominja tistih teatralnih prizorov, ki jih je grofinja uprizarjala, ko je zvedela za beg svojega moža. Pripovedovala je jokaje ljudem, da ne more cele dneve nič jesti, seveda samo vsled žalosti. Iz omedlevice je padala v omedlevico. Že takrat so pisali, da je Tolstoj pobegnil vsled tega, ker je žena hotela preprečiti, da bi mož pravico do izdajanja svojih knjig ruskemu narodu v prid podaril. Kakor kaže, so imeli nazoni Tolstega jako majhen vpliv na njegovo ženo, katere trdost in lakomnost je v popolnem nasprotju z evangeliem njenega moža. In tako bo najbrže tudi pri bralcih Tolstega opazovati isti učinek kakor pri njegovi ženi.

Ljubljanske novice.

Ij Somišljeniki, somišljenice — reklamujte! Včeraj je bil sestanek zapnikov S. L. S., ki je bil namenjen reklamacijskemu postopanju in na katerem se je dognalo, da jako mnogo naših volivcev in volivk ni vpisanih v volivni imenik. **Z ozirom na to ponovno prosimo somišljenike in somišljenice, da se takoj prepričajo, ako so v volivnem imeniku.** Danes in jutri so volivni imeniki na razpolago: **Od 6. do 8. ure zvečer: v »Rokodelskem domu«, v prostorih šentpeterskega prosvetnega društva na sv. Petra cesti št. 101, pri Repniku v Trnovem in v hiši poslanca Gostinčarja na Karlovski cesti št. 13.** Danes zvečer od 8. do 9. ure bodo imeniki na razpolago tudi v »Ljudskem Domu«, II. nadstropje.

Ij Javno predavanje gosp. prof. Dolence: »Obisk pri Jugoslovanih«, se vrši danes ob pol 8. uri zvečer v »Ljudskem domu« v dvorani na galeriji.

Ij Seja odbora S. K. S. Z. se vrši danes po predavanju v »Ljudskem domu«.

Ij Zabavni večer »Kat. društva za delavke« v nedeljo v »Rokodelskem domu«, je zopet pokazal, kako lepo to društvo izvršuje ne le izobraževalno, temveč tudi zabavno svojo zadačo. Kapelan g. Janc je v zabavno-poučnem nagovoru otvoril večer, društven zbor ga je s svojim izvrstnim petjem izbornu nadaljeval, zlasti z novo točko: »Danes se ne«, in priznalo dobro igralsko osobje je s tremi burkami tako lepo završilo večer, da se je vse občinstvo v najboljšem razpoloženju razšlo na svoj dom. Večer je počastil s svojo navzočnostjo tudi novoimenovani tržaškoproski škof dr. Andrej Karlin, ki je bil društvu od njegovega početka zelo naklonjen.

Ij »Glavna« posojilnica v konkurzu. Včeraj je bil proglašen konkurz nad »Glavno« posojilnico. Zgodilo se je, kar je bilo pričakovati. Če bi se to zgodilo prej, bi bilo za zadružnike še bolje. Primanjkljaja bo skupno okolu dva milijona kron, ki so ga zakrivila zgolj liberalni upravni svetniki in nadzorniki, ki bodo seve sedaj prišli ob vse in se bodo imeli razun tega še zagovarjati pred kazensko sodnijo. Za konkurznega komisarja je postavljen svetnik deželne sodnije dr. J. Toplak, za začasnega upravnika mase pa dr. J. C. Oblak. Od likvidacijskega odbora »Glavne posojilnice v Ljubljani«, nad koje premoženjem je razglašen konkurz, smo prejeli dolgovozno pojasnilo, ki pa ničesar ne pojasnjuje, marveč le prikriva pravi položaj te posojilnice.

Ker vsebuje to pojasnilo tudi neutemeljena sumničenja, ga ne priobčimo v celoti, marveč le v izvlečku. Kdor je namreč prebral »Slovenca« od pretečene sobote z dne 11. t. m., ta si lahko napravi jasno sliko o stanju te posojilnice in nje zavoženosti. Ker trdi »pojasnilo«, da je do sedaj podpisanega 1.346.000 K za garancijski zaklad, a primanjkljaj pa znaša po istem »pojasnilu« le 1.200.000 K — kar odgovarja samo izgubi pri posojilu, ki se je izplačalo dr. Hudniku, — se resnično čudi, da je deželno sodišče razglasilo konkurz. Saj sledi iz tega, da je bila posojilnica v trenutku, ko se je konštitiralo, da je že tako narasel garancijski zaklad, aktivna za 146.000 K. — Zato nam pa pojasnjuje to »pojasnilo« nadalje, da niso bili vsi oni, ki so podpisali prispevke po 1000 K od 5 K deleža, solventni, torej se tudi garancijski zaklad ni mogel upoštevati. (Ali je dr. Hudnik tudi podpisal po 1000 K od 5 K deleža, dasi ne more niti svojega dolga pokriti?) Kako je pa prišel likvidacijski odbor do trditve, da je po »dolgotrajnem posvetovanju« izračunal, da je samo 1.717.350 K dvomljivih terjatev, ki so pokrite z le 525.488 K, tako da preostaja končno nepokrit in neizterljiv primanjkljaj 1.200.000 K, to nam je pa nerazumljivo. Saj znašajo, upoštevajoč samo Hudnika, Megliča in Lenarčič & Domicelja, dvomljive terjatve 2.142.000 K, ki so pokrite z le 494.000 K, torej je že pri teh treh korifejah 1.648.000 K izgubljenih. V resnici drzno čelo se mora imeti, da se pošlje tako »pojasnilo« v tako resni zadevi v svet in za norce se mora imeti vse ljudi, ako se upa, da bo sploh kdo takemu pojasnilu verjel. To je predrznost, da si upajo gotovi ljudje še sedaj norce briti iz nedolžnih žrtev »Glavne posojilnice« ter tem načinom objednem ščititi krivice, ki spadajo že zdavnaj v prostore za Justičnim trgov.

Ij Konkurs »Glavne posojilnice« v Ljubljani. Kar se je moralo zgoditi, to se je tudi včeraj zgodilo. Včeraj zvečer je razglasilo deželno sodišče konkurz nad premoženjem »Glavne posojilnice« v Ljubljani. Včerajšnji »Slov. Narod« še stavlja za zgled, kako se je drugače postopalo pri polomu v nemški »Zadružni zvezi« na Koroškem. Trdi, da se je tam »vesoljno klerikalstvo« trudilo, omogočiti mirno likvidacijo, da se prepreči konkurz, da pa ravno nasprotno postopa naša stranka v slučaju »Glavne posojilnice«. Res je, da so se avstrijski škofje zavzeli za to, da se pomaga nemški »Zadružni zvezi« v Celovcu in v to svrhu so podpisali garancijski zaklad. Zakaj pa tega niso naši liberalni matadorji storili, da bi bili »Glavni posojilnici« pomagali, kje so bili takrat mecen liberalni, katerih narodno in strankarsko požrtvovalnost tolikokrat v nebo povzdigujejo liberalni listi? So se li bali žrtvovati v olajšanje gorja svojih strankarskih somišljenikov del svojega premoženja ali vsaj s svojim podpisom omogočiti ono akcijo? Pribijemo, da so se ravno naši poslanci in edinole naši poslanci trudili na Dunaju v zadevi »Glavne posojilnice«. O Hribarju je le »Jutro« poročalo, da je bil tačas šel zdravja iskat opravljajoč zavarovalne posle v Dalmacijo; najbrže je v morju zaklade iskal, s katerimi bi pokrili primanjkljaj pri »Glavni posojilnici« v Ljubljani. Kar se pa tiče trditve, da želimo, da bi vložniki »Glavne posojilnice« kaj izgubili, je pa ravno nasprotno resnično, o čemur se je lahko vsakdo prepričal, kdor je le količkaj zadnje dni naše liste prebiral. Zavijati in napadati ter neresnice trositi je lahko in to je edina navada, ki še druži naše liberalce. Opomnimo še, da Weiss in Kayser v Celovcu nista špekulirala za svoje žepce in za svoje lastne osebne koristi, da pa so Kayserja v Celovcu takoj zaprli, proti Weissu pa takoj izdali tirnico, dočim so mnogi osebni špekulantje v Ljubljani še vedno prosti.

Ij Potresni sunek so čutili danes po Ljubljani okoli pol 1. ure popoldne.

Ij Požar v dr. Tavčarjevi hiši. Včerajšnji požar v dr. Tavčarjevi hiši bi bil jako usodepoln, če bi bil nastal ponoči. Gotovo bi v tem slučaju vpepelil vso hišo in mogoče bi postala žrtev nesreče tudi kaka oseba, ker je bila že včeraj situacija zelo nevarna. Ogenj se je tako hitro razširil, da gospa dr. Tavčarjeva, ki je bila v stanovanju, ni mogla uiti več skozi vrata in priti na prosto vsled švigajočih plamenov. Prihitieli ognje-gasci so jo morali rešiti po lestvi skozi okno iz II. nadstropja. Gospa si je v stanovanju osmodila lase in je prišla na cesto po lestvi vsa okajena. Policija je alarmirala o požaru tudi štacijsko poveljništvo in orožnike. Splošno pozornost je vzbudil nadzorovalni garnizijski častnik, ki je prijezdil na konju nadzirat došlo vojaštvo 27. pešpolka. Naval ljudi k požaru je bil velikanski.

Kadilo se je skozi vsa okna II. nadstropja na Bregu in v Salendrovi ulici. Dr. Tavčarja, ki je že odšel od doma, je obvestil o požaru trgovec Golob. Dr. Tavčarju in gospe je bilo zlasti žal za lepim papagajem, ki je v ognju poginil. Ohranjena je ostala dr. Tavčarjeva dragocena knjižnica, v kateri je do 4000 del. Škoda se ceni na 20.000 do 30.000 kron.

Ij Za ljubljanske občinske volitve nameravajo postaviti kandidate tudi »narodni socialisti«, katere v kratkem obišče poslanec Klofač. Svoje kandidate v svojem listu »Narodni Socialist« že naprej priporočajo, češ: »Kdor ne čuti potrebe, pustiti se za nos voditi od samih vase zatelebanih liberalcev, ta naj glasuje z nami.« Da liberalci kandidirajo tudi v III. razredu, je po mnenju narodnih socialistov proti logiki in »smrten greh in direktna oslarija«, in potem, ko so prišli tudi »d e b e l e g a d e m o k r a t a D o l f e t a«, pravijo prav resnično v svojem listu: »Skratka, liberalna politika ni socialna, to nam kažejo strgani in bosí, lačni in premrzli mestni pometači, mestni delavci, uslužbenci, nižji in provizorični uradniki itd., zlasti nam to jasno kaže izdajstvo delavstva pri električni železnici, katero je ob priliki štrajka zagrešil občinski svet iz strahu pred Nemcem, ter povečal svoje izdajske medalje še s tem, da ni odpravil niti nemških napisov z električnih vozov, kar je seveda — narodno, liberalno da le kaj. Tudi polom v Glavni posojilnici je oberliberalski, kaj gg. Turk, Predovič itd. Kaj vam mar, če ste spravili v največjo bedo, strah in ob ves kredit razne bedaste naprednjake, samo da ste vi, gg. liberalci, naprednjaki, programi itd., lahko igrali ulogo graščakov, veletrgovcev, bankirjev, vseslovanov itd., itd.« — Liberalce ta družba torej že prav dobro pozna, saj je med njimi zrastle; če bi delo S. L. S. opazovala skozi pravilna očala, bi morala pošteno priznati, da je to delo pravo in edino ljudsko delo. — Kakor čujemo, se danes popoldne vrši sestanek gostilničarjev. Mladini so se nedavno pritoževali, zakaj občinske volitve še niso razpisane. Kakor se nam zdi, se to skoro gotovo radi tega še ni zgodilo, ker magistratovci ne morejo dobiti kandidatov. Da se oglase vendar »primerne« osebe, ki bi hotele liberalnim veljakom kimati, nameravajo prihodnjo nedeljo prirediti deset shodov, v velikih skrbah pa so, kaj bi na teh shodih govorili. Ti liberalni »shodi« so tako dolgočasni, da se je zadnjega shoda »pri sodčku« udeležilo komaj 30 oseb. Ljudje Ribnikarjevih izbruhov, ki nimajo nič skupnega z občinskim gospodarstvom, nočejo poslušati.

Ij Kako bi delali klerikalci s slovenskimi obrtniki. Pod tem naslovom je prinesel list »Jutro« v nedeljo notico, ki je od kraja do konca zlagana in ki ima namen z lažmi S. L. S. v oči ljubljanskih obrtnikov ob kredit pripraviti. Laž je, da je svetovalec Rojina požrl drugim obrtnikom delo in sam za drag denar napravil za mestno posvetovalnico nove sedeže. Res pa je, da se je delo po okrožnici oddalo, in sicer mestnemu svetovalcu Rojini zato, ker je bil izmed ponudnikov najcenejši. Laž je, da se je nabava čepic za mestno policijo odvzela Waneku. Ta niti oferiral ni; pač pa se je delo Kasiku oddalo ker je bil najcenejši ponudnik. Ravno tako je neresnica, da je stavbinski mojster Ogrin občino odril in stavil veliko dražjo ponudbo ko drugi stavbeniki. Res pa je, da je bil stavbenik Ogrin stavil najcenejšo ponudbo. Vohče se je delo oddalo tistim, ki so stavili mestni občini najbolj ugodne pogoje. In tako je prav! Mestni magistrat ni za to tukaj, da bi delal politiko, ampak za to, da vestno in dobro gospodari. To je prvo načelo, katerega se drže mestni svetovalci in tudi finance ljubljanskega mesta bi bile precej ugodnejše, ko bi se bivši liberalni magistratovci tega načela držali in ne uganjali politike. Da je res to, kar trdimo, se vsak lahko prepriča na magistratu.

Ij Izpremembe v »Mladiki«. Poroča se nam, da hoče gospoda, ki sedaj gospodari v »Mladiki«, ta zavod popolnoma reformirati. To se je že pokazalo s tem, da je povzročila odstop zaslužne predsednice gospe Milice Hribar, ki je vzorno skrbela za gmoetni položaj zavoda. Struja, ki je sedaj prišla do veljava v »Mladiki«, se kaže v tem, da se hoče kot nadzorno damo v »Mladiki« nastavit gospo dr. Hudnikovo. Doslej je bil zavod za gotove ljudi menda vse premalo »nobel«, kakor bi Slovenci imeli že preveč dobrih gospodinj. Menda bo pa končno vendarle prišlo do tega, da si bo gospoda želela nazaj časov, ko se je trudila za zavod gospa Milica Hribar, katere odstop so povzročili s krutimi žalitvami, namestu da bi z ljubeznivim

postopanjem zaslužni predsednici pozkušali zaceliti rane, katere ji je zadal njihov prvak Ivan Hribar.

Ij Kako imenitno se ceni v ljubljanski mestni zastavljalnici. Protekcijsko nastavljanje mestnih uslužbencev, ki je cvetelo pod županovanjem Ivana Hribarja, že rodi lepe sadove v mestni zastavljalnici. Tako se tisti gospod, ki ga je Hribar imenoval za cenilca zlata in biserov, radi tega nič bolj ne razume na zlato in bisere, ker Hribarjev dekret še ne da za take stvari pravo sposobnost. Že lansko leto se je primerilo nekaj, da se je zdelo upravi modrejše za nekaj časa za gotove predmete proglasiti da se jih več ne jemlje v zastavljalnico. Kako imenitno je pri mestni zastavljalnici urejeno, priča tudi to, da je nedavno neka tukajšnja oseba zaslavlila pozlačeno verižico, a zastavljalec jo je vzel za — zlato. Jutri bo zopet razprodaja. Dobro bi bilo, da bi vladni komisar Laschan dal vse predmete še enkrat pregledati od zmogne osebe in šele potem dopustil razprodajo. Bati se je, da bi ljudstvo ne bilo pri razprodaji oškodovano.

Ij Srbski kralj Peter se pripelje danes na poti v Rim, kakor smo poročali mimo Ljubljane. V Ljubljano se pripelje dvorni vlak ob 7. uri 25 minut zvečer. V Ljubljani bo stal dvorni vlak 5 minut, v Logatcu 5 minut, v Št. Petru 2 minuti. Na peron južnega kolodvora v Ljubljani vstop občinstvu ne bo dovoljen.

Ij Ravnatelj obrtno-pospeševalnega urada. Ministrstvo je potrdilo imenovanje g. inž. Vladimira Remca za ravnatelja obrtno-pospeševalnega urada v Ljubljani. Gosp. Remec je deloval dalje časa v Ameriki, odkoder je že nastopil pot v domovino. Kakor se nam poroča, se mudi sedaj v Parizu. Novi ravnatelj obrtno-pospeševalnega urada je brat ravnatelja tukajšnje slovenske trgovske šole gosp. B. Remca.

Ij Nadzorstvo deželne doklade ima svoje uradne prostore na Turjaškem trgu v bivšem Katoliškem domu.

— Slovensko gledališče. »Na Dolovskem gradu« je igra madjarske provenijence. Stoji docela v četrtoletja stari tradiciji francoskega »Sittentück«, ima staro Sardoujevo tehniko in se suče krog že docela obrabljene snovi reševanja časti potom dvoboja. Miliež je vojaška mala garnizija. »Komedija« brez duha in esprite, pisana s šablonsko rutino teatralike, brez ene same umetniške poteze, zanima nas Slovence, res ne vemo — »Rosenmontag« bi gutirali, a taki fabrikati nas ne zanimajo, ker so nepotrebni. Igralo se je dobro, samo konec je bil ob tri četrt na 11, medtem ko je bil naznanjen ob desetih. Kdaj pride ravnatelj do spoznanja, da ta opomba, ki jo poleg mene ponavlja že opetovano »Laibacher Zeitung«, ni šikana, ampak nedostatek, ki se mora odpraviti. Kostumi oficirjev, izvzemši Nučiča, so bili silno slabi in niso imeli na sebi nič kavalirskega. Nučič-Tarjan je bil prav dober, isto Bohuslav-Bilicky; Bukšek in Simaček sta bila zadovoljiva, vsi štirje pa niso imeli vojaških kretenj, dasi so se trudili. Merlin - Skrbinšek nam je ugajal, Wintrova - Vilma, Szentirmayeva - Setřilova in Domahazy - Danilova so prav dobro igrale in imele naravnost pompozne toilette. Molek - Miško je ustvaril po nepotrebem karikaturu. Inscenacija igre je bila dobra, nekaj strašnega pa godba za sceno. A. R.

Ij Milijonska dedščina. Zapuščina pokojnega Desidera Zebala znaša točno 927.847 K, pri čemur pa niso vračunane obresti. Pokojnik se je že pred smrtjo proti neki osebi izrazil, da je v kratkem času že postal milijonar. Ker obresti od hranilnih vlog že več let niso bile dvignene, je čisto gotovo, da znašajo nad 80.000 K. Zapuščina bo potemtakem znašala vsekakor nad 1 milijon. Ves ta denar bo ostal v domačih rokah, ker tuji pokojnikovi sorodniki ne pridejo več v poštev, ker so se javili že štirje domači bližnji sorodniki, med njimi trije sinovi pokojnikovega brata, neki dimnikar in čevljar Zebal iz Kranja. Sodni sluga Bogataj baje sedaj ne pride več v poštev. Oporoke doslej niso našli in je menda tudi ne bodo, zakaj doslej je ostal ves trud brezuspešen — v veliko žalost raznih tujih daljnih sorodnikov, ki so z gotovostjo računali na to, da se jih pokojnik spomni v oporoki z bogatimi legati.

Ij Umrl je železničar južne železnice Franc Mihelič.

Ij Umrl so v Ljubljani: Sestra Marija Karmela Velikanec, učiteljica-redovnica, 26 let. — Andrej Hrastnik, čevlarski pomočnik, 63 let. — Ludovik Japelj, zasebnik, 23 let. — Vladimir Kladroti, brivčev sin, 8 mesecev. — Beti Noll, zasebnica, 62 let. — Ferdinand Tessaro, sin metlarskega pomočnika, 9 mesecev.

cento zastonj in
pozitivne pristo

Dolžan: »Iz dnevnika mladega porodneža«. Ameriška humoreska po angleškem izvirniku. 1 K 40 v, vez. 2 K 30 v. Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Lepšega berila ne samo za mladi-
no, ampak tudi za odrasle je težko naj-
ti kakor je »Dnevnik malega porodne-
ža«. Spravil bo tudi najčemernejšega
človeka v dobro voljo.

Usakdo ki boleha na želodcu

zahteval naj bi odločno da se
pripravljajo njegova jedila le z

jedilno mastjo

Ceres

ker ta je po preiskavi dunajskega
vseučilišča izredno lahko
prebavna.

Zelodčne kapljice lekarnarja C. BRADY, prej Marijceljske kapljice imen., s sliko Marijceljske Matere Božje kot var- stveno znakmo

so najboljše, nad 30 let preiskušeno
sredstvo proti motenju v prebavi vseh
vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in
težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne
kislone itd.

Varuje naj se pred podobno gla-
sečimi ponarejanji in pazi naj
se na zraven stoječo varstveno
znakmo s podpisom: *C. Brady*

Dobi se v lekarnah. — Razpošilja na deželo
lekarnar C. Brady, Dunaj 1, Fleischmarkt
2/4-2. 6 steklenic za K 5.—, 3 dvojne ste-
klenice za K 4-50 franko. 3267

Zidna opeka

Večjo množino dobro žgane
rdeče zidne opeke se odda
pri stavbinski tvrdki Filip
Supančič, Ljubljana Subi-
258 čeva ul. 5. 10

Zlatnina

srebrnina, dragulji v raznovrstnih okus-
nih vzorcih in po priznani nizkih
cenah. — Za

ženine in neveste

velika izbira ur, prstanov, uhanov, ve-
rižic, obeskov, zapestnic, raznega na-
miznega orodja, cvetličnih vaz i. dr.

I. VECCHIET

zlatar nasproti glavne pošte
Ljubljana, Selenburgova ul.
Lastna delavnica. — Nakup in zamena
stare zlatnine in dragega kamenja.

Enonadstropna vila

bolj majhna, s šestimi
sobami se proda v
Rožni dolini št. 217,
blizu župne cerkve sv.
Antona pri Ljubljani,
ležeča nasproti peka.

Meso! Kokoši! Maslo!

Pošilja se povsod franko po povzetju, vse po 5 kg
po pošti: goveje in telečje meso, sveže, zadnji del
K 6.—, 3—4 rase ali kokoši za juho, mehke, tolste,
sveže zaklane, okusljive K 7.—; kravje mleko —
naravno maslo K 10-30; kokoši ki zdaj že pridno
neso jajca 1. 1910. zgod. rod, italijanske pasme, po-
ljubne barve, zajamči se da pride vse živo, franko
povsod, po povzetju; 3 kokoši s petelinom K 7.—;
6 kokoši s petelinom K 14.—; 12 kokoši s peteli-
nom K 24.—.

B. Margules, Buczacz.

Prodajalna

z delavnico se odda za 1. maj v Go-
sposki ulici št. 7. 454 3

Blizu dveh kolodvorov in ne daleč od glav-
neje mesta se pod ugodnimi pogoji proda

hiša z dobro gostilno

z vsemi gospodarskimi poslopji, travniki, nji-
vami in sadnim vrtom. Gostilna se odda s kon-
443 cesijo. Naslov pove upr. »Slovenca". 5

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Dobro idoča

trgovina

se takoj odda v najem. Natan-
čneje se poizve na Poljanski
cesti šte. 7, v I. nadstropju.

Vsa Ljubljana govori o tem, da je

Karol Planinšek-ova

pražena kava

najboljša ! ! ! !

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2-20, vezano K 3-20. — Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bravca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini ne izbriso vtisnila v spomin.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. K 3.—, elegantno vezano K 4.—. — Ze dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglašeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrego. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija. Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8-50, vezano K 10-80. — Celo ve-
liki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temelji-
tosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega
domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med
najodličnejša dela svetovne znanstvene literature.

Poezije Anton Medved-ove. I. del K 3-80, elegantno vezano K 5.—; — II. del K 4.—, elegantno vezano K 5-40.
Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških
individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: **Razporoka.** Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2.—, vezano K 3.—.
2. zvezek: **Stepni kralj.** Ivar Turgenjev. — Povest. **Hiša ob Volgi.** S. Step-
njak. — Josip Jurca. K 1-20, vezano K 2-20.
3. zvezek: **Straža.** Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2-40, vezano K 3-40.
4. zvezek: **Ponižani in razžaljeni.** F. M. Dosto-
jevskij. — Vladimir Levstik. Roman v štirih
delih in z epilogom. K 3.—, vezano K 4-20.
5. zvezek: **Kobzar.** Taras Sevcenko. — Josip
Abram. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pre-
gledom Ukrajine in pesnikovem življenje-
pisom. K 2-40, vezano K 3-60.
6. zvezek: **Mož Simone.** Champol. — V. Levstik.
Roman. K 1-40, vezano K 3.—.
7. zvezek: **Hajdamaki.** Taras Sevcenko. — Josip
Abram. Poem z zgodovinskim uvodom o haj-
damasčini. (Kobzar II. del.) Broširano K 1-50.
(VI. in VII. zvezek skupno K 3-40, vez. K 4-50.)
8. zvezek: **Dolina krvi.** (Glenanar.) A. Sheehan.
— Fran Bregar. Povest iz irskega življenja.
K 4-20, vezano K 5-80.
9. zvezek: **Kacijanar.** Anton Medved. Tragedija v petih de-
janjih. K 1-40, vezano K 2-40.
10. zvezek: **Roma.** Silvin Sardenko. Poezije. K 2.—, vez. K 3-20.
11. zvezek: **Andrej Hofer,** tirolski junak. Fran Rihar. Ljud-
ska igra v petih dejanjih s predgovorom in
sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge).
K —80, deset izvodov K 5.—.
12. zvezek: **Črna žena.** Povest iz domače zgodovine. K 1-40,
vezano K 2.—.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: **Znamenje štirih.** Conan Doyle. Lon-
donska povest. K —60, skupaj vezan z II.
zvez. K 1-80.
2. zvezek: **Darovana.** Alojzij Dostal. Zgodo-
vinska povest iz dobe slovanskih apostolov.
K —60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1-80.
3. zvezek: **Jernač-Zmagovšč.** Henrik Sienkie-
wicz. — Fran Virant. Povest. — **Med pla-
zovi.** Artur Achleitner. Povest tirolskega
gorskega župnika. K —60, skupaj vezan s
VI. zvezkom K 1-40.
4. zvezek: **Malo življenje.** Dr. Fran Detela. Po-
vest. K 1.—, vezano K 1-60.
5. zvezek: **Zadnja kmečka vojska.** Avgust Še-
noa. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1-60,
vezano K 2-60.
6. zvezek: **Gozdarjev sin.** Fran S. Finžgar. Po-
vest. K —20, skupno vezano s III. zvezkom
K 1-40.
7. zvezek: **Prihajač.** Dr. Fran Detela. Povest
K —90, vezano K 1-70.
8. zvezek: **Pasjeglavlč.** Alojzij Jirasek. Zgodo-
vinska povest. — **Kristusove legende.** I. Vod-
njak modrih mož. — 2. Betlehemske dete-
ce. — 3. Sveta noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. V
Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica. —

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2-20, vezano
K 3-20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta
na Češkem.

9. zvezek: **Alešovec, Kako sem se jaz likal.**
I. del. K 1-20, vezano K 2.—.
10. zvezek: **Isto II. del.** K 1-20, vezano K 2.—.
11. zvezek: **Isto III. del.** K 1-20, vezano K 2.—.
12. zvezek: **Dolžan, Iz dnevnika malega porodne-
ža.** K 1-40, vezano K 2-30.
13. zvezek: **Haggard, Dekle z biseri.** K 2.—, ve-
zano K 3-20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.
Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K —80.
Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spill-
mann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3-80,
vezano K 5-40.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih
(6 moških in 1 ženska vloga). K —50, pet
izvodov in več po K —35.

Posebno za mladeniška društva pripravna
igra polna navdušenja za krščanska načela.
Slovanska apostola. Sardenko. Zgodovinska igra.
Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910).
K 1-20.

Slomšek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici
Metodove smrti (885—1910). K 1.—.

Krek, Turški križ. (Igra v štirih dejanjih.) —
Tri sestre. (Igra v treh dejanjih.) K 1.—,
10 izvodov K 8.—.

Vsebinska obeh, za mešane vloge prirejenih
iger, je tako zanimiva ter za oder tako si-
jajno prirejena, da se bodeta radi svoje
lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili
naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna
društva, pa tudi za druge odre ljudskega in
diletanškega značaja neobhodno potrebna;
igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov
lahko uprizoriti.

Vsebinska:

1. zvezek: se začasno ne dobi.
2. zvezek: **I. Vedeževalka.** Gluma in enem de-
janju. (6 moških vlog.) — 2. **Kmet-Herod** ali
gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka
s petjem v dveh dejanjih. (5 moških vlog.) —
3. **Župan sardamski ali Car in tesar.** Ve-
seloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.) —
4. **Jeza nad petelinom in kes.** Veseleigra
v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.)
K —80.
3. zvezek: **I. Mlini pod zemljo ali zadnje ure**
poganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih.
(10 moških oseb.) — 2. **Sanje.** Igra s petjem
v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. **Sveta**
Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih
vlog.) K —80.
4. zvezek: **I. Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko**
Tiček. Veseleigra v dveh dejanjih. (8 moških
vlog.) — 2. **Vaški skupni.** Igrokaz v treh
dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. **Novi zvon**
na Krtinah ali srečna sprava. Selska igra v
treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. **Zakleta**

soba v gostilni pri »zlati goski«. Burka v
enem dejanju. (6 ženskih vlog.) K —80.

5. in 6. zvezek: **I. Garcia Moreno.** Zaloigra v
petih dejanjih. (16 moških vlog.) — 2. **Krē-**
mar pri zvitem rogu. Burka v enem de-
janju. (5 moških vlog.) — 3. **Kukavica modra**
ptica ali boj za doto. Veseleigra v štirih
dejanjih. (8 ženskih vlog.) — 4. **Sveta Cita.**
Slika iz njenega življenja v treh dejanjih.
(9 ženskih vlog.) — 5. **Pri gospodi.** Zaloigra
v dveh dejanjih. (5 ženskih vlog.) — 6. **Črev-**
ljar. Veseleigra v treh dejanjih. (6 moških
vlog.) — 7. **Kmet in fotograf.** Komičen pri-
zor. (3 moške vloge.) — 8. **Kovačev študent.**
Burka. (6 moških in 1 ženska vloga.) K 1-60.
7. in 8. zvezek: **I. Sinovo maščevanje** ali spo-
štuj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. (8 mo-
ških vlog.) — 2. **Za letovišče.** Burka enode-
janska. (12 moških vlog in 2 otroka.) — 3. **Ob-**
činski tepček. Veseleigra v treh dejanjih.
(13 moških vlog.) — 4. **Dve materi.** Igrokaz
s petjem v štirih dejanjih. (12 ženskih vlog.)
— 5. **Nežka z Bleda.** Narodna igra v petih
dejanjih. (19 ženskih vlog.) — 6. **Najden-**
hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih.
(9 ženskih vlog.) K 1-60.
9. zvezek: **I. Na Betlehenskih poljanah.** Bo-
žična igra v treh dejanjih. (9 moških vlog.)
— 2. **Kazen** ne izostane. Igra v štirih de-
janjih. (5 moških vlog.) — 3. **Očetova kletev.**
Igra v treh dejanjih. (16 moških vlog.) — 4. **Čašica**
kave. Veseleigra v enem dejanju.
(8 ženskih vlog in dva otroka.) K —80.
10. zvezek: **I. Fernando** strah Asturije ali iz-
preobrnjenje roparja. Igrokaz v treh de-
janjih. (11 moških vlog.) — 2. **Rdeči nosovi.**
Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 3. **Zdaj**
gre sem, zdaj pa tja. Burka v enem de-
janju. (5 moških vlog.) — 4. **Poštna skriv-**
nost ali začarano pismo. Burka v enem de-
janju. (7 moških vlog.) — 5. **Strahovi.** (3 žen-
ske vloge.) K —80.
11. zvezek: **I. Večna mladost in večna lepota.**
Igrokaz v treh dejanjih. (14 ženskih vlog.)
— 2. **Repoštev,** duh v krkonoskih gorah ali
vsega je enkrat konec. Carobna burka v
petih dejanjih. (9 moških vlog.) — 3. **Pri-**
priljiva sosed ali boljše je kratka sprava kot
dolga pravda. Burka v enem dejanju. (4 mo-
ške vloge.) K —80.
12. zvezek: **(Za moške vloge: Izgubljen sin.** V
ječ. **Pastirci** in **kralji.** — **Za ženske vloge:**
Ljudmila, Plansarica.) K —80.
13. zvezek: **(Za ženske vloge: Vestalka.** Smrt
Marije Davice. **Marijin otrok.**) K —80.
14. zvezek: **(Za ženske vloge: Junaška deklica.**
Devica Orleanska. — **Za moške vloge: Sv.**
Boštjan. — **Za otroške vloge: Materin bla-**
goslavl.) K —80.
15. zvezek: **(Za ženske vloge: Fabiola in Neža.**
— **Za moške vloge: Turki pred Dunajem.)**
K —80.

Navedene igre so si vsled lahke uprizor-
ljivosti in krasne vsebine v najkrajšem času
osvojile vse naše domače odre.

Vse te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v knjigarni »Ilirija« v Kranju in I. Krojec nasl. v Novem mestu.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.